

ผลการใช้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยการสังเกต เพื่อพัฒนาวินัย
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสีกัน (วัฒนานันท์อุปถัมภ์)

The Effects of Learner Development Activities by Using Social
Cognitive Learning Theory to Develop Discipline of Mathayomsuksa 3
Student, Seekan (Wattananunuppathum) School

ภัทรีญา เชื้อยทอง¹ ปวีณา อ่อนใจเอื้อ²

Phattareeya Chuaythong¹ Paweena Onjai-uea²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อสร้างกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยการสังเกต เพื่อพัฒนาวินัยด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลา 2) เพื่อศึกษาผลการใช้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยการสังเกต เพื่อพัฒนาวินัยด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสีกัน (วัฒนานันท์อุปถัมภ์) ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 2 ห้องเรียน รวมทั้งสิ้น 40 คน ซึ่งมาด้วยการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยการสังเกต เพื่อพัฒนาวินัยด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลา 2) แบบวัดวินัยด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลา 3) แบบบันทึกการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีต่อการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนฯ ในแต่ละครั้งและ 4) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนฯ และต่อผู้วิจัย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบด้วยสถิติพาราเมตริกและการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนจากแบบวัดวินัยด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลา ในระยะหลังการทดลองสูงกว่าระยะก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 2) นักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนจากแบบวัดวินัยด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลา ในระยะหลังการทดลองสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 3) นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนฯ มีความเห็นว่า กิจกรรมพัฒนาวินัยด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลาเป็นกิจกรรมที่ดี มีความน่าสนใจและเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้เห็นความสำคัญในการพัฒนาวินัยในด้านต่างๆ ทั้งในด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว สังคมและการตรงต่อเวลา 4) นักเรียนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนฯ อยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด

¹ นิสิตปริญญาโท สาขาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

E-mail:Phattareeya.taew@gmail.com

Master's degree Department of Educational Psychology and Guidance Faculty of Education, Kasetsart University

² (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.) สาขาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

(Asst.Prof. Dr.) Department of Educational Psychology and Guidance Faculty of Education, Kasetsart University

คำสำคัญ : กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน, แนวคิดการเรียนรู้โดยการสังเกต, วินัยด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลา

Abstract

The purposes of this research were:1) To Create Learner Development Activities by Using Social Cognitive Learning Theory to Develop Responsibility and Punctuality. 2) To study the results of use create learner development activities by using social cognitive learning theory to develop responsibility and punctuality. This research was the quasi experimental research. The sample were 40 mathayomsuksa three students in the second semester 2021. The sample were selected by using random sampling. The instruments used in this research were: 1) Learner development activities by using social cognitive learning theory to develop responsibility and punctuality 2) The discipline responsibility and punctuality test 3) The learning record of learner development activities 4) The student's opinion questionnaire towards the learning record of learner development activities. Mean, standard deviation, content analysis, Parametric statistics paired-sample t-test were used for analyzing data.

The Research Results Indicated that: 1) The posttest scores of the experimental group were higher than their pre-test scores at level of significant .05 2) The posttest scores of the experimental group were higher than their control group scores at level of significant .05 3) Students participate in learner development activities there was an opinion that discipline development activities on accountability and punctuality good activity. It is interesting and encourages students to the importance of discipline development in various fields both in terms of self-responsibility family society and Punctuality. 4) Most students had the highest level of opinions on learner development activities, using social learning theories to develop accountability and punctuality.

Keywords : learner development activities, social cognitive learning theory , develop responsibility and punctuality.

บทนำ

การพัฒนาประเทศสู่ความสมดุลและยั่งยืน จะต้องให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างทุนของประเทศที่มีอยู่ให้เข้มแข็งและมีพลังเพียงพอในการขับเคลื่อนขบวนการในการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะการพัฒนาคนหรือทุนมนุษย์ให้เข้มแข็ง พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคศตวรรษ ที่ 21 (สำนักงาน

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2555) ซึ่งการพัฒนาบุคคลในประเทศให้มีระเบียบวินัยได้นั้น ควรมุ่งฝึกอบรมเด็กและเยาวชนให้มีพื้นฐานจิตใจที่ดีงาม มีความรับผิดชอบ พร้อมทั้งมีสมรรถนะ ทักษะและความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการดำรงชีวิต อันจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศแบบยั่งยืน (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2552)

ด้วยเหตุผลดังกล่าว กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จึงเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่ช่วยให้ผู้เรียนได้นำองค์ความรู้ ทักษะจากการเรียนรู้และประสบการณ์ของผู้เรียนมาปฏิบัติกิจกรรมพัฒนาตนเอง เพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนเป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม สามารถจัดการตนเองได้และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2553) และ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2561) กล่าวว่า การเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบ จำเป็นจะต้องปลูกฝังตั้งแต่เยาว์วัย เพราะความรับผิดชอบถือเป็นวินัยสำคัญที่คนไทยควรถูกปลูกฝังในมนโสำนักและในฐานะสถาบันการศึกษาจำเป็นต้องพัฒนาให้ผู้เรียนตระหนักและเห็นคุณค่าของการมีวินัยในตนเองผ่านกระบวนการเรียนรู้แบบซึมซับและการเรียนรู้โดยการสังเกตหรือการเลียนแบบและเป็นทฤษฎีที่สามารถพัฒนาความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลาของผู้เรียน สำหรับตัวแบบไม่จำเป็นต้องเป็นตัวแบบที่มีชีวิตเท่านั้น แต่อาจเป็นตัวแบบที่เป็นสัญลักษณ์ก็ได้ (สุรางค์ ไคว์ตระกูล, 2559 อ้างถึง Bandura, 1977) โดยเลือกตัวแบบที่มีความรับผิดชอบ เหมาะสมควรแก่การนำมาศึกษาเพื่อเป็นแบบอย่าง และเมื่อผู้วิจัยได้ศึกษาถึงทฤษฎีที่เกี่ยวกับการศึกษาพฤติกรรมของต้นแบบ พบว่าทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคมมีความเชื่อว่าพฤติกรรมของคนเรานั้นไม่ได้เกิดขึ้นและเปลี่ยนแปลงไปเนื่องจากปัจจัยทางสภาพแวดล้อมเพียงอย่างเดียว หากแต่จะต้องมีปัจจัยส่วนบุคคล เช่น ปัญหา ชีวภาพและสิ่งภายในอื่นๆ ร่วมอยู่ด้วย(สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต, 2558 อ้างถึง Bandura, 1986) ในการเรียนรู้ผ่านตัวแบบ ประกอบด้วย 4 กระบวนการ คือ 1) กระบวนการใส่ใจ 2) กระบวนการจดจำ 3) กระบวนการกระทำ และ 4) กระบวนการจูงใจ ซึ่งการเรียนรู้ผ่านตัวแบบนั้นสามารถที่จะถ่ายทอดทั้งความคิดและการแสดงออกได้พร้อมๆ กัน โดยจะต้องมาจากการตั้งใจที่จะรับรู้ จดจำต้นแบบในสิ่งที่ดีและการนำสิ่งที่จดจำได้มาปฏิบัติ

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยจึงได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการใช้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยการสังเกต เพื่อพัฒนาวินัยด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลา โดยการสังเกตตัวแบบประกอบด้วย 4 กระบวนการ คือ 1) กระบวนการใส่ใจ 2) กระบวนการจดจำ 3) กระบวนการกระทำและ 4) กระบวนการจูงใจกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสีกัน (วัฒนานันท์อุปถัมภ์)

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสร้างกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยการสังเกต เพื่อพัฒนาวินัยด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

2. เพื่อศึกษาผลการใช้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยการสังเกต เพื่อพัฒนา วินัยด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

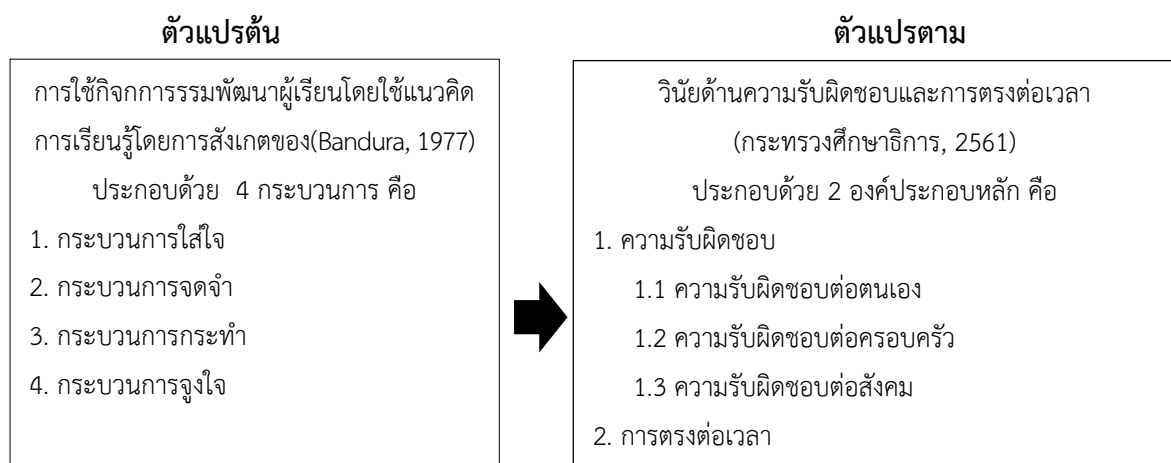
สมมติฐานการวิจัย

1. ในระยะหลังการทดลองนักเรียนกลุ่มทดลอง มีคะแนนจากแบบวัดวินัยด้านความรับผิดชอบ และการตรงต่อเวลาสูงกว่าระยะก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. ในระยะหลังการทดลองนักเรียนกลุ่มทดลอง มีคะแนนจากแบบวัดวินัยด้านความรับผิดชอบ และการตรงต่อเวลาสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสีกัน (วัฒนานันท์อุปถัมภ์) ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 9 ห้องเรียน รวม 346 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสีกัน (วัฒนานันท์อุปถัมภ์) ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 2 ห้องเรียน รวมทั้งสิ้น 40 คน ซึ่งได้มาด้วยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) หลังจากนั้นจับฉลากให้ 1 ห้องเป็นกลุ่มทดลองและอีก 1 ห้อง เป็นกลุ่มควบคุม
3. ตัวแปร
 - 3.1 ตัวแปรต้น คือ การใช้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยการสังเกต
 - 3.2 ตัวแปรตาม คือ วินัยด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลา

กรอบแนวความคิด

ภาพที่ 1 กรอบแนวความคิด

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi Experimental Research) โดยใช้รูปแบบการทดลองที่มีกลุ่มการทดลองและกลุ่มควบคุม ซึ่งมีการวัดตัวแปรตามก่อนและหลังการทดลอง (Control Group Pretest and Posttest) ตัวแปรตามที่ศึกษาคือ คะแนนจากแบบวัดการมีวินัยด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลาของนักเรียน

ประชากร คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสีกัน (วัฒนานครอุบลรัตน์) ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 9 ห้องเรียน รวม 346 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสีกัน (วัฒนานครอุบลรัตน์) ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 2 ห้องเรียน รวมทั้งสิ้น 40 คน ซึ่งได้มาด้วยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) หลังจากนั้นจับฉลากให้ 1 ห้องเป็นกลุ่มทดลองและอีก 1 ห้อง เป็นกลุ่มควบคุม

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ มี 4 ชุด ได้แก่

1. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยการสังเกต เพื่อพัฒนาวินัยด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลา
2. แบบวัดวินัยด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
3. แบบบันทึกการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีต่อการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนฯ
4. แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนฯ หลังจากการเข้าร่วมกิจกรรมเสร็จสิ้นทั้งหมด 10 ครั้ง

การหาคุณภาพเครื่องมือมีขั้นตอนดังนี้

1. แบบวัดวินัยด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

แบบวัดวินัยด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นแบบวัดที่มีลักษณะการประมาณค่า (Rating Scale) ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นให้สอดคล้องกับองค์ประกอบของวินัยด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2561) โดยมีขั้นตอนในการสร้างแบบวัดวินัยด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ดังนี้

1.1 ศึกษาองค์ประกอบของวินัยด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลาจากหนังสือคู่มือการเสริมสร้างวินัยนักเรียนในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านวินัยความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ, 2561)

1.2 นำแบบวัดวินัยด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 นำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ ตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหาในด้านข้อความและภาษาของแบบวัดเพื่อรับฟังคำวิจารณ์และข้อที่ควรปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

1.3 นำแบบวัดวินัยด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ปรับปรุงแก้ไขไปตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา โดยนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ที่จบการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาและมีประสบการณ์ในด้านจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนวไม่น้อยกว่า 5 ปี ตรวจสอบด้านความตรงตามเนื้อหา (IOC) นั้นผู้เชี่ยวชาญ ได้พิจารณาถึงความเหมาะสมของข้อคำถามพร้อมทั้งข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามแล้วรวบรวมข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน มาแก้ไขปรับปรุงแบบวัดวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยข้อคำถามในแบบวัดมีความตรงของเนื้อหา (IOC) ตั้งแต่ 0.66 – 1.00

1.4 ภายหลังจากการแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่านแล้วนำแบบวัดวินัยด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระเพื่อพิจารณาอีกครั้ง ซึ่งแบบวัดวินัยด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 32 ข้อ

1.5 นำแบบวัดวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ปรับปรุงแล้วมาหาค่าความเที่ยงด้วยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสีกัน (วัฒนานครอุบลรัตน์) จังหวัด กรุงเทพมหานคร จำนวน 39 คน ซึ่งนักเรียนกลุ่มดังกล่าวไม่ใช้กลุ่มตัวอย่าง โดยได้ค่าความเที่ยงทั้งฉบับ 0.70

2. แบบบันทึกการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีต่อการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนฯ

แบบบันทึกการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีต่อการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนฯ เมื่อเสร็จสิ้นการทดลองในแต่ละครั้ง ให้นักเรียนสรุปสิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้และประโยชน์หลังจากการเข้าร่วมกิจกรรมในแต่ละครั้ง รวมถึงให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่ใช้ในการปรับปรุงกิจกรรมครั้งต่อไป สำหรับแบบบันทึกการเรียนรู้ของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยการสังเกต เพื่อพัฒนาวินัยด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลา ผ่านการตรวจสอบความเหมาะสมจากอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าและผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ก่อนนำไปใช้ในการทดลอง

3. แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนฯหลังจากการเข้าร่วมกิจกรรมเสร็จสิ้นทั้งหมด 10 ครั้ง

แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนฯ ให้นักเรียนประเมินความคิดเห็น ความรู้สึกและประสบการณ์การเรียนรู้ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรม เมื่อเสร็จสิ้นการทดลองทั้งหมด 10 ครั้ง แบบสอบถามความคิดเห็นมีลักษณะข้อคำถามเป็นมาตรฐานมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) เพื่อวัด 2 องค์ประกอบ 1) สอบถามความคิดเห็น ความรู้สึกและประสบการณ์เรียนรู้ที่นักเรียนได้จากการเข้าร่วมกิจกรรม 2) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยการสังเกต เพื่อพัฒนาวินัยด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลา

การเก็บรวบรวมข้อมูล / ขั้นตอนการวิจัย

1. ผู้ทำวิจัยทำหนังสือจากภาควิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนสีกัน (วัฒนานครอุบลรัตน์) เพื่อขออนุมัติในการดำเนินการทดลองและการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งมีนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นกลุ่มตัวอย่างและขออนุญาตใช้สถานที่ในการดำเนินการทดลอง

2. ผู้วิจัยให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 40 คน โดยกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ทำแบบวัดวินัยด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลา ในระยะก่อนการทดลอง (Pre-test)

3. ผู้วิจัยดำเนินการด้วยตนเองตามกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยการสังเกต เพื่อพัฒनावินัยด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลา โดยดำเนินการกับกลุ่มทดลองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/5 หลังเลิกเรียนช่วงเย็น โดยผู้วิจัยเริ่มดำเนินการทดลองกิจกรรมฯ ตั้งแต่วันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2564 ถึงวันที่ 26 มีนาคม 2564 รวมทั้งสิ้น 10 ครั้งๆ ละ 50 นาที สัปดาห์ละ 2 ครั้ง

4. ผู้วิจัยให้นักเรียนกลุ่มทดลองที่เข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยการสังเกต เพื่อพัฒनावินัยด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลา ทำแบบบันทึกการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมฯ ด้วยตนเองในแต่ละครั้ง เพื่อผู้วิจัยจะได้นำมาวิเคราะห์เนื้อหา และทราบถึงสิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้ ความคิด ความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมรวมทั้งประโยชน์ที่ได้รับในการเข้าร่วมกิจกรรมในแต่ละครั้ง

5. ผู้วิจัยนำแบบวัดวินัยด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลา ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้วัดก่อนการทดลองมาวัดกับนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมในระยะหลังการทดลอง (Post - test) รวมทั้งให้นักเรียนกลุ่มทดลองทำแบบสอบถามความคิดเห็นในการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยการสังเกต เพื่อพัฒनावินัยด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลาและต่อผู้วิจัย

6. นำคะแนนจากแบบวัดวินัยด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลาของนักเรียนกลุ่มทดลอง มาวิเคราะห์เปรียบเทียบก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรม และนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมหลังการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนฯ รวมทั้งนำข้อมูลจากแบบบันทึกการเรียนรู้ในแต่ละครั้งของนักเรียนกลุ่มทดลองมาวิเคราะห์เนื้อหา

7. นำแบบสอบถามความคิดเห็นในการเข้าร่วมกิจกรรม มาวิเคราะห์และสรุปข้อเสนอแนะจากการเข้าร่วมกิจกรรม

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐานในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของคะแนนจากแบบวัดวินัยด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลา ของนักเรียนกลุ่มทดลองในระยะก่อนและหลังการเข้าร่วม

กิจกรรมและนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมในระยะหลังการทดลอง และคะแนนจากแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนกลุ่มทดลองที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนฯ

2. สถิติที่ใช้ทดสอบความแตกต่างของคะแนนจากแบบวัดวินัยด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสีกัน (วัฒนานันท์อุปถัมภ์)

2.1 ทดสอบความแตกต่างของคะแนนจากแบบวัดวินัยด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลา ของนักเรียนกลุ่มทดลองในระยะก่อนและหลังการทดลอง โดยการทดสอบด้วยสถิติพาราเมตริก (Parametric Statistics) Paired-Sample t-test

2.2 ทดสอบความแตกต่างของคะแนนจากแบบวัดวินัยด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลา ของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมในระยะหลังการทดลอง โดยการทดสอบด้วยสถิติพาราเมตริก (Parametric Statistics) Independent Sample t-test

3. วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ในส่วนของเนื้อหาปลายเปิด

3.1 วิเคราะห์เนื้อหาของแบบบันทึกการเรียนรู้ของนักเรียนหลังจากเข้าร่วมกิจกรรมในแต่ละครั้ง

3.2 วิเคราะห์เนื้อหาแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนกลุ่มทดลองที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยการสังเกต เพื่อพัฒนาวินัยด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลาด้วยการบรรยาย

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 ตารางเปรียบเทียบคะแนนจากแบบวัดการมีวินัยด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลา ของนักเรียนกลุ่มทดลองในระยะก่อนและหลังการทดลอง

กลุ่มทดลอง	N	\bar{x}	S.D.	t	Sig
ก่อนทดลอง	20	3.35	0.40		
หลังทดลอง	20	4.16	0.38	-13.427	.000*

*P < .05

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ พบว่า ในระยะหลังการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนฯ นักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยจากแบบวัดวินัยด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1

ตารางที่ 2 ตารางเปรียบเทียบคะแนนจากแบบวัดการมีวินัยด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมในระยะหลังการทดลอง

กลุ่มทดสอบ	N	\bar{x}	S.D.	t	Sig
กลุ่มทดลอง	20	4.16	0.38		
กลุ่มควบคุม	20	3.29	0.25	8.470	.000*

*P< .05

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ พบว่า ในระยะหลังการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนฯ นักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยจากแบบวัดการมีวินัยด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการใช้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแนวทางการเรียนรู้โดยการสังเกต เพื่อพัฒนาวินัยด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสีกัน (วัฒนานคร อุดมภ์) พบว่า ระยะหลังการทดลองกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนฯ นักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนจากแบบวัดวินัยด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สูงกว่าระยะก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และระยะหลังการทดลองนักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากผลการทดลองดังกล่าว แสดงให้เห็นว่ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแนวทางการเรียนรู้โดยการสังเกต เพื่อพัฒนาวินัยด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลา สามารถมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาวินัยด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งการนำแนวทางการเรียนรู้โดยการสังเกต มาใช้ในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนฯ จะประกอบด้วย 4 กระบวนการ คือ 1) กระบวนการใส่ใจ 2) กระบวนการจดจำ 3) กระบวนการแสดงพฤติกรรมเหมือนตัวอย่าง และ 4) กระบวนการจูงใจ สามารถนำมาใช้ในการพัฒนาวินัยด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลาของผู้เรียนได้

ผลการวิจัยในครั้งนี้สอดคล้องกับคงคุณ แก้วแกมทอง (2553) กล่าวว่า การเรียนรู้เกิดจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับสิ่งแวดล้อม ซึ่งทั้งผู้เรียนและสิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลต่อกันและกัน พฤติกรรมของเราส่วนมากจะเป็นการเรียนรู้โดยการสังเกตหรือการเรียนรู้แบบจากตัวแบบ นอกจากนี้ผลการวิจัยในครั้งนี้ยังมีความสอดคล้องกับผลงานวิจัยอื่นๆ ที่ผ่านมา ซึ่งพบว่า แนวทางการเรียนรู้โดยการสังเกตสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาในด้านต่างๆ ได้ อาทิเช่น กนิษฐา หอมกลิ่น (2558) ได้ศึกษาผลของโปรแกรมการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม เพื่อพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองของ

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทศบาล 1 บ้านชะอำ (ชะอำวิทยาคาร) จังหวัดเพชรบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนจากแบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเองสูงกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรมการเรียนรู้ทางปัญญาสังคมฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 2) ภายหลังจากทดลองนักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนจากแบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเองสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับ ภรณ์ทิพย์ ศิริกุลวิษฐ (2562) ได้ศึกษาผลการให้การปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคมต่อการมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มทดลองมีคะแนนการมีวินัยในตนเองสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนที่ได้เข้าร่วมการให้การปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคมหลังการทดลองมีคะแนนการมีวินัยในตนเองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่านอกจากการพัฒนาผู้เรียนโดยใช้แนวคิดโดยการสังเกตที่สามารถส่งเสริมระเบียบวินัยของผู้เรียนให้สูงขึ้นแล้ว ยังสามารถให้การปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคมต่อการมีวินัยในตนเองให้สูงขึ้น

ผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้น แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการนำแนวคิดการเรียนรู้โดยการสังเกต มาใช้ในการพัฒนานักเรียนระดับมัธยมศึกษา ซึ่งกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ที่ผู้วิจัยจัดขึ้นได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาวินัยด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลา สอดคล้องกับ กรมพลศึกษา (2556) กล่าวว่า บุคลิกภาพของแต่ละคนเกิดจากการที่บุคคลมีการเรียนรู้จากตัวแบบในสังคม โดยใช้การสังเกต ไม่ว่าจะเป็นการพูดจา การแต่งกาย ท่าทาง กิริยามารยาทหรือพฤติกรรมอื่นๆ การเรียนรู้โดยการสังเกต มีความเหมาะสมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือระดับมัธยมศึกษา ช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้จากการสังเกตตัวแบบที่มีชีวิตและตัวแบบที่ไม่มีชีวิต สามารถพัฒนาผู้เรียนในหลายๆ ด้าน ผู้วิจัยจึงได้นำเอาแนวคิดการเรียนรู้โดยการสังเกต มาใช้ในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนฯ ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบหลัก คือ 1) วินัยด้านความรับผิดชอบ และ 2) วินัยด้านการตรงต่อเวลาซึ่งเป็นองค์ประกอบที่ผู้วิจัยวิเคราะห์มาแล้ว และเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลา ซึ่งมีความสอดคล้องกับ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ (2561) ที่กล่าวในคู่มือการเสริมสร้างวินัยนักเรียนในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลา ว่าวินัยถือเป็นสิ่งสำคัญที่คนไทยควรปลูกฝังในมนโสนานิกและบ่มเพาะปัญญาชนไปเป็นปัญญาชาติ ให้ถึงพร้อมด้วยภูมิรัฐภูมิธรรม จึงจำเป็นต้องเร่งส่งเสริมวินัยด้าน “ความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลา” เพื่อปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนเกิดความตระหนักเห็นคุณค่าของวินัยดังกล่าว การมีรูปแบบกลไกการเสริมสร้างวินัยในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ชัดเจนและมีประสิทธิภาพ ย่อมส่งผลดีต่อการพัฒนาเด็กและเยาวชน ให้เป็นบุคคลที่มีวินัย เพื่อที่จะสามารถใช้ชีวิตร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข อันจะส่งผลดีต่อการพัฒนาสังคมและประเทศชาติต่อไป

จากการวิเคราะห์ความสอดคล้องผลของการวิจัยในครั้งนี้กับแนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่ผ่านมาแสดงให้เห็นว่า แนวคิดการเรียนรู้โดยการสังเกต มีความเหมาะสมในการนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาในด้านต่างๆ ซึ่งรวมถึงการพัฒนาวินัยด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลา ได้อย่างมีนัยสำคัญ รวมถึงช่วยให้ผู้เรียนได้เสริมสร้างปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียนในด้านต่างๆ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากผลการวิจัยพบว่า กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยการสังเกต สามารถพัฒนาวินัยด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลาได้และยังได้ส่งเสริมให้ผู้เรียนเล็งเห็นความสำคัญและประโยชน์ของวินัยด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลาทั้งต่อตนเองและต่อผู้อื่น ดังนั้น ผู้เกี่ยวข้องกับการวิจัยการศึกษาด้านมัธยมศึกษา ที่มีความสนใจจะนำกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยการสังเกต เพื่อพัฒนาวินัยด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลาไปใช้ ควรมีการศึกษารายละเอียดรวมถึงกระบวนการตามแนวคิดการเรียนรู้โดยการสังเกต ที่ประกอบด้วย 4 กระบวนการ คือ 1) กระบวนการใส่ใจ 2) กระบวนการจดจำ 3) กระบวนการกระทำ และ 4) กระบวนการจูงใจเพื่อจะได้นำไปใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีบริบทใกล้เคียงกันต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาผลของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยการสังเกต เพื่อพัฒนาวินัยด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลา เปรียบเทียบกับผลของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแนวคิดทฤษฎีหรือตัวแปรอื่นๆ เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาที่สนใจ นำผลการวิจัยมาใช้พัฒนาการจัดการจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับลักษณะของกลุ่มผู้เรียนและหลักการในการจัดการศึกษาของแต่ละโรงเรียนให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาวินัยด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บรรณานุกรม

- กนิษฐา หอมกลิ่น. (2558). ได้ศึกษาผลของโปรแกรมการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม เพื่อพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทศบาล 1 บ้านชะอำ (ชะอำวิทยาคาร) จังหวัดเพชรบุรี. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาปรัชญาและศาสนา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- กรมพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2556). **จิตวิทยาการกีฬา**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกในพระบรมราชูปถัมภ์.

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.
- คงคุณ แก้วแกมทอง. (2553). **ทฤษฎีการเรียนรู้ตามแนวคิดของ Bandura** (Online). สืบค้นจาก: <http://.13nr.org/posts/339146>, (2563, 9 พฤศจิกายน).
- ภรณ์ทิพย์ ศิริกุลวิเชษฐ. (2562,มกราคม- มิถุนายน). ผลการให้การปรึกษา แบบกลุ่มตามทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคมต่อการมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์. **วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์**14 (1): 76-90.
- สมโภชน์ เอี่ยมสุภาชิต. (2558). **ทฤษฎีและเทคนิคการปรับพฤติกรรม**. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อ้างถึง Bandura, A. (1986). **Social foundation of thought and action : A Social Cognitive Theory**. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice Hall.
- สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2553). **แนวทางการพัฒนา การวัดและประเมินผล คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2555). **แผนพัฒนาการศึกษา ฉบับที่สิบเอ็ด พ.ศ. 2555 -2559**. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ. (2561). **คู่มือการเสริมสร้างวินัยนักเรียนใน สถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลา**. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานฟิค.
- สุรางค์ ไคว์ตระกูล. (2559). **จิตวิทยาการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย. อ้างถึง Bandura, A. (1977). **Social Learning Theory**. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice Hall.